

De Brit **Patrick Waterhouse** maakt foto's mét Australische Aboriginals, niet van hen.

Door Jeroen Bos

Wie is de baas? De fotograaf of de persoon voor zijn lens?

En als hij of zij toestemming geeft om te worden gefotografeerd, wie heeft dan de zeggenschap over de foto's?

De machtsvraag is inherent aan het fotograferen van mensen. Foto's zijn een prachtige manier om verhalen te vertellen, om het leven van anderen zichtbaar te maken. Maar daarmee worden de gefotografeerden andermans bezit. De machtsverhouding tussen fotograaf en gefotografeerde is scheef.

Dat speelde waarschijnlijk geen rol toen telegrafist Francis Gillen en etholoog Walter Benjamin Spencer eind 19de eeuw door Centraal-Australië trokken. Het

'Nigel is a Policeman for That Place. Restricted with Julie Nangala Robertson' (2014-2018).

Beperkt toegankelijk

IN BEELD

'It's a Good Feed and It's Medicine. Restricted with Otto Jungarrayi Sims and Ormay Nangala Gallagher' (2014-2018).

tweetal bestudeerde de cultuur van de oorspronkelijke bewoners van het gebied. Zij mochten, deels geheime, ceremoniën bijwonen en kregen een inkijkje in het dagelijks leven van Aboriginal-gemeenschappen.

Spencer en Gillen waren grondleggers van het veldwerk in de antropologie. De fotocamera speelde daarbij een belangrijke rol. Ze legden rituelen en ceremoniën vast en publiceerden die foto's in 1899 met hun baanbrekende boek *The Native Tribes of Central Australia*.

De twee antropologen waren de eersten die zich diepgravend interesseerden voor de cultuur van Aboriginals in het midden van Australië. Ze waren ruimdenkend voor hun tijd, maar toch is hun nalatenschap problematisch. Spencer en Gillen hebben foto's gepubliceerd van geheime rituelen en heilige plekken, zo informatie verspreidend die de stammen nooit of slechts bij hoge uitzondering met de buitenwereld delen. De Aboriginals begrepen de kracht van de fotocamera niet.

Tegenwoordig denken we anders over dit soort zaken. Aboriginals hebben de zeggenschap over hun beelden deels terugveroverd.

'Hip-Hop Gospel and Tanami. Restricted with Athena Nangala Granites' (2014-2018).

Gevoelige beelden liggen weliswaar nog in musea en universiteiten wereldwijd, maar de stammen bepalen wie ernaar mag kijken. Het zijn *restricted images*.

Dat is ook de titel van een serie foto's die de Brit Patrick Waterhouse de afgelopen jaren maakte met de Warlpiri, een gemeenschap van Aboriginals, die leeft rond Alice Springs. Hij fotografeerde hen in hun dagelijks leven, maar in tegenstelling tot Spencer en Gillen kwam Waterhouse terug met de foto's. Daarop had hij de personen weggehaald.

Kunstenaars uit de Warlpiri-gemeenschap hebben die silhouetten op zijn verzoek gevuld met hun eigen kunst. Zij 'beperkten mijn foto's en vulden die aan met schilderen', zei Waterhouse tegen *The British Journal of Photography*.

Waterhouse past zo in de antropologische traditie. Ook hij wil de buitenwereld laten kennismaken met een cultuur, in dit geval die van de Warlpiri. Maar met een belangrijk verschil. Het werk van Waterhouse gaat niet alleen over de Warlpiri, maar het is ook gemaakt mét hen. De machtsbalans is in evenwicht. □

&

EXPOSITIE

Een selectie van het werk van Patrick Waterhouse is te zien bij The Ravestijn Gallery tijdens Art Rotterdam, t/m 9 februari. theravestijngallery.com